

22 Οκτωβρίου 2020

Ο Ελληνοβουλγαρικός Πόλεμος του 1925

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα / Σαν σήμερα για να μην ξεχνιόμαστε... (ιστορικά γεγονότα & Παγκόσμιες ημέρες)

Προκλήθηκε με αφορμή ένα μικρό συνοριακό επεισόδιο. Είχε διάρκεια μιας εβδομάδας και μικρές απώλειες (50 άνδρες).

Ο στρατηγός Νίδερ και αριστερά του ο συνταγματάρχης Πάγκαλος, σε παρατηρητήριο κοντά στο Στρυμόνα. Πηγή: <https://www.sansimera.gr/articles/179> © SanSimera.gr

Προκλήθηκε με αφορμή ένα μικρό συνοριακό επεισόδιο. Είχε διάρκεια μιας εβδομάδας και μικρές απώλειες (50 άνδρες).

Οι ελληνοβουλγαρικές σχέσεις, οι οποίες μετά τον Β' Βαλκανικό Πόλεμο γνώρισαν ελάχιστα διαλείμματα βελτίωσης, είχαν ενταθεί λόγω της δράσης των κομιτατζήδων σε ελληνικά εδάφη, με την ενθάρρυνση της βουλγαρικής κυβέρνησης και απώτερο σκοπό την αυτονόμηση της ελληνικής Μακεδονίας.

Στις 18 Οκτωβρίου 1925 ένας έλληνας στρατιώτης που υπηρετούσε σε συνοριακό φυλάκιο στη θέση Δεμίρ Καπού, κοντά στο Μπέλες, κυνηγώντας τον σκύλο του πέρασε τη συνοριακή γραμμή και σκοτώθηκε από τα πυρά ενός βούλγαρου σκοπού. Στη συνέχεια, από την ανταλλαγή πυρών μεταξύ των ανδρών των δύο φυλακίων, έχασαν τη ζωή τους δύο έλληνες στρατιώτες και ο λοχαγός - διοικητής τους.

Μέσα στο ασταθές πολιτικό κλίμα της εποχής, ο δικτάτορας Θεόδωρος Πάγκαλος διέταξε την εισβολή ελληνικών δυνάμεων στη Βουλγαρία, παρά τις περί του αντιθέτου εισηγήσεις ελλήνων και ξένων διπλωματών. Ο δικτάτορας πίστεψε ότι το συνοριακό επεισόδιο αποτελούσε μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου εισβολής. Έδωσε εντολή στο Γ' Σώμα Στρατού να εισβάλει στο βουλγαρικό έδαφος και να

καταλάβει το Πετρίτσι, κέντρο δράσεως των κομιτατζήδων. Όντως, οι Ελληνικές δυνάμεις εισέβαλαν και έκαψαν μερικά βουλγαρικά χωριά. Παράλληλα, επιδόθηκε στη βουλγαρική κυβέρνηση ελληνική διαμαρτυρία με την απαίτηση: α) να ζητήσει η Βουλγαρία από την Ελλάδα συγγνώμη, β) να τιμωρηθούν οι ένοχοι, γ) να καταβληθεί στην Ελλάδα αποζημίωση 2 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων.

Η Βουλγαρία, από την πλευρά της, προσέφυγε στην Κοινωνία των Εθνών, τον ΟΗΕ της εποχής, και κατάφερε ώστε το Συμβούλιο να ζητήσει άμεση διακοπή των εχθροπραξιών και την αποχώρηση των ελληνικών δυνάμεων από τα βουλγαρικά εδάφη.

Ενόψει ενός γενικευμένου πολέμου, το Γενικό Επιτελείο συνειδητοποίησε ότι δεν υπήρχαν πυρομαχικά και εξοπλισμός, καθώς σχεδόν το σύνολο του βαρέως εξοπλισμού και των πυρομαχικών του ελληνικού Στρατού είχε εγκαταλειφθεί στη Μικρά Ασία. Ζητήθηκε εσπευσμένα η βοήθεια της Σερβίας, η οποία σε αντάλλαγμα πήρε την Ελεύθερη Ζώνη στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης κι ένα «διάδρομο» με τη σιδηροδρομική γραμμή Θεσσαλονίκης - Γευγελής. Λίγο αργότερα, ο Πάγκαλος ανετράπη και η νέα κυβέρνηση επαναδιαπραγματεύθηκε τη συμφωνία, με αποτέλεσμα οι Σέρβοι να πάρουν τελικά μόνο την Ελεύθερη Ζώνη στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης.

Η Κοινωνία των Εθνών συγκρότησε διεθνή ανακριτική επιτροπή υπό τον άγγλο διπλωμάτη σερ Χόρας Ράμπολντ για να εξετάσει τις ευθύνες των δύο κρατών και να αποφασίσει σχετικά. Στις 28 Νοεμβρίου η επιτροπή Ράμπολντ υπέβαλε το πόρισμά της, το οποίο υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο. Σύμφωνα με αυτό, η ευθύνη βάρυνε τελικά την Ελλάδα, η οποία όφειλε να καταβάλει στη Βουλγαρία αποζημίωση 45.000 αγγλικών λιρών, ενώ η Βουλγαρία υποχρεώθηκε να αποζημιώσει την οικογένεια του έλληνα λοχαγού Χαράλαμπου Βασιλειάδη, που σκοτώθηκε από τα πυρά των βούλγαρων συνοριακών φρουρών. Μάλιστα, η Αγγλία απείλησε ότι εάν η Ελλάδα δεν αποδεχόταν την απόφαση δεν θα δίσταζε να χρησιμοποιήσει το στόλο εναντίον της.

Η Ελλάδα διαμαρτυρήθηκε για την ανισότητα της μεταχείρισης, σε σχέση με εκείνη της Ιταλίας, όταν δυνάμεις της κατέλαβαν για λίγο την Κέρκυρα, το 1923, ως αντίποινα για το φόνο του ιταλού στρατηγού Ενρίκο Τελλίνι, ο οποίος επιθεωρούσε τα ελληνοαλβανικά σύνορα. Όμως, μεγάλη ήταν η ευθύνη του δικτάτορα Πάγκαλου, ο οποίος δεν κατανόησε τις διεθνείς εξελίξεις και τις μεθόδους της διπλωματίας.

Πηγή: sansimera.gr